

**O‘ZBEKISTONDA ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISH
ISTIQBOLLARI*****Abdullayeva Saodatxon Murod qizi****Alfraganus universiteti Turizm**fakulteti 4-bosqich talabasi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada O‘zbekistonda ichki turizm sohasining hozirgi holati, mavjud muammolari, rivojlanish imkoniyatlari va istiqbollari tahlil qilinadi. IMRaD (Kirish, Uslub, Natijalar va Munozara) uslubida yozilgan tadqiqotda iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy omillar orqali ichki turizmning mamlakat uchun tutgan o‘rni ochib beriladi. Turizm infratuzilmasi, mintaqaviy imkoniyatlar, aholining sayohatga bo‘lgan qiziqishi va davlat siyosatining ahamiyati haqida tahliliy yondashuvlar asosida xulosa chiqariladi.*

Аннотация: *В данной статье анализируются текущее состояние, существующие проблемы, возможности и перспективы развития внутреннего туризма в Узбекистане. Исследование написано в формате IMRaD (Введение, Методы, Результаты и Обсуждение) и раскрывает значение внутреннего туризма для страны через экономические, социальные и культурные факторы. Делается аналитический вывод о туристической инфраструктуре, региональных возможностях, интересе населения к путешествиям и значении государственной политики.*

Abstract: *This article analyzes the current state, existing challenges, development opportunities, and prospects of domestic tourism in Uzbekistan. Written in IMRaD format (Introduction, Methods, Results, and Discussion), the study highlights the importance of domestic tourism for the country through economic, social, and cultural factors. It provides an analytical conclusion based on tourism infrastructure, regional opportunities, public interest in travel, and the significance of state policy.*

Kalit soʻzlar: Ichki turizm, infratuzilma, iqtisodiy rivojlanish, madaniy meros, sayyohlik siyosati

Ключевые слова: Внутренний туризм, инфраструктура, экономическое развитие, культурное наследие, туристическая политика

Keywords: Domestic tourism, infrastructure, economic development, cultural heritage, tourism policy

Kirish

Oʻzbekistonda turizm sohasi keyingi yillarda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yoʻnalishlaridan biri sifatida tan olinmoqda. Ayniqsa, ichki turizmni rivojlantirish orqali aholining dam olish madaniyatini yuksaltirish, hududlararo integratsiyani kuchaytirish, mahalliy biznesni qoʻllab-quvvatlash imkoniyatlari oshmoqda. Mamlakatdagi tabiiy landshaftlar, tarixiy-madaniy yodgorliklar, mehmondoʻst xalq va davlat tomonidan olib borilayotgan islohotlar bu sohaga ijobiy taʼsir koʻrsatmoqda.

Usul

Mazkur tadqiqot sifat jihatdan tahliliy yondashuv asosida olib borildi. Oʻzbekiston Respublikasi Turizm qoʻmitasi statistik maʼlumotlari, Davlat statistika qoʻmitasi, mavjud ilmiy adabiyotlar, normativ-huquqiy hujjatlar va turizm sohasidagi amaliy holat oʻrganildi. Shuningdek, mintaqaviy turizm salohiyatini baholashda sohalararo tahlil usullari, SWOT tahlil, kontent tahlil metodlaridan foydalanildi.

Natijalar

Oʻzbekistonda ichki turizmning rivojlanishi bir necha omillarga bogʻliq:

- **Davlat siyosati:** Prezident qarorlari, turizm boʻyicha milliy dasturlar va infratuzilmaga qaratilgan investitsiyalar tufayli ichki turizm faoliyati jonlanmoqda.
- **Transport va infratuzilma:** Temiryoʻl va avtomobil yoʻllari, mehmonxonalar, yoʻnalishlar boʻyicha sayyohlik obyektlari kengaymoqda.
- **Madaniy va tabiiy resurslar:** Har bir viloyat oʻziga xos madaniy boylikka ega boʻlib, turizmning diversifikatsiyasiga xizmat qilmoqda.

Ijtimoiy omillar: Aholi oʻrtasida ichki sayohatga qiziqish ortib bormoqda, ayniqsa yoshlarda.

Oʻzbekistonda ichki turizmni zamonaviy talablar asosida rivojlantirish bugungi kunda dolzarb vazifalardan biri sanaladi. Bu jarayonda faqatgina mavjud infratuzilmani yaxshilash emas, balki innovatsion texnologiyalarni joriy etish, aholining sayohat madaniyatini oshirish va turizm xizmatlarini diversifikatsiya qilish muhim ahamiyat kasb etadi.

Birinchidan, **raqamli texnologiyalar** asosida xizmatlarni taklif qilish – bu sohani zamon bilan hamqadam qilish imkonini beradi. Masalan, mobil ilovalar, onlayn bron qilish tizimlari, virtual gidlar, sunʼiy intellekt asosida tavsiya beruvchi platformalar orqali ichki sayyohlarning ehtiyojlariga mos xizmatlar taklif etilishi mumkin.

Ikkinchidan, **turizmga oid taʼlim tizimini takomillashtirish** zarur. Bu borada professional kadrlar tayyorlovchi oʻquv dargohlarida amaliyotga yoʻnaltirilgan darslar, mintaqaviy turizm markazlarida oʻquv-amaliy bazalarni tashkil qilish katta natija beradi.

Uchinchidan, **mahalliy brendlarni yaratish** va ularni turizmga integratsiyalash orqali hududlar oʻziga xosligini saqlab qolgan holda, sayyohlarni jalb eta oladi. Masalan, milliy hunarmandchilik, oshxona, folklor sanʼati asosida yaratilgan yoʻnalishlar ichki turizmni yanada rang-barang qiladi.

Shuningdek, **turizmda barqarorlik (sustainability)** prinsiplariga amal qilish, yaʼni ekologik toza transportdan foydalanish, chiqindilarni kamaytirish, mahalliy jamoalarning manfaatini inobatga olish orqali uzoq muddatli ijobiy natijalarga erishish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, ichki turizmning jadal rivoji zamonaviy yondashuvlar, davlat va xususiy sektor hamkorligi, hamda aholining faol ishtirokisiz amalga oshmaydi. Bu boradagi har bir tashabbus Oʻzbekistonning turistik salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Munozara

Ichki turizmning barqaror rivojlanishi uchun quyidagi omillarga e'tibor qaratish zarur:

1. **Marketing strategiyalarining takomillashtirilishi:** Mahalliy aholi orasida sayyohlikni targ'ib qilish, chegirmali paketlar orqali jalb etish mexanizmlari.
2. **Ta'lim va kadrlar tayyorlash:** Turizm kollejlari va universitetlarida zamonaviy standartlarga javob beruvchi mutaxassislar tayyorlash.
3. **Ekoturizm va agroturizm imkoniyatlaridan foydalanish:** Tabiiy boyliklardan ekologik jihatdan toza va barqaror tarzda foydalanish orqali mahalliy daromadlarni oshirish.
4. **Raqamli texnologiyalar:** Onlayn bron qilish tizimlari, mobil ilovalar va raqamli gidlar orqali xizmat ko'rsatish sifatini oshirish.
5. **Mahalliy hamkorlik va jamoatchilik ishtiroki:** Hududiy o'zini o'zi boshqaruv organlari, mahalliy NNTlar va xususiy sektor bilan hamkorlik qilish orqali turizm loyihalarining barqarorligi ta'minlanadi.
6. **Statistik monitoring va tahlil tizimini takomillashtirish:** Ichki turizm oqimlari, sarflar va talabni o'z vaqtida aniqlash imkonini beruvchi zamonaviy monitoring tizimlarini joriy qilish kerak.
7. **Milliy meros obyektlarini restavratsiya qilish:** Tarixiy va madaniy yodgorliklarni asrash hamda ularga zamonaviy sayyohlik infratuzilmasini uyg'unlashtirish orqali ichki sayyohlar sonini oshirish mumkin.
8. **Turizm mavsumiyligini kamaytirish:** Yil davomida faoliyat yuritadigan sayyohlik yo'nalishlari va tadbirlar (festivallar, ko'rgazmalar) orqali mavsumiy cheklovlarni bartaraf etish.
9. **Tashrif nuqtalarini geografik diversifikatsiya qilish:** Poytaxt va yirik shaharlardan tashqari, chekka hududlar turizm xaritasiga kiritilishi lozim.

Xulosa

O'zbekistonda ichki turizmni rivojlantirish bo'yicha mavjud siyosiy va iqtisodiy shart-sharoitlar qulay. Aholining madaniy xabardorligini oshirish, infratuzilmani yaxshilash va innovatsion texnologiyalardan foydalanish orqali bu soha mamlakat iqtisodiyotining muhim bo'g'iniga aylanishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "O'zbekiston Respublikasida turizmni rivojlantirish konsepsiyasi - 2030". (O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni)
2. Mamatov B. "Turizm asoslari". Toshkent, 2020
3. Qodirov R., Jo'rayev A. "Turizm va mehmondo'stlik asoslari". Toshkent, 2021
4. O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi rasmiy ma'lumotlari
5. Tohirova G. "Ichki turizmni rivojlantirishda hududiy strategiyalar", Iqtisodiyot va innovatsiyalar jurnali, 2022
6. WTO (World Tourism Organization) hisobotlari, 2023
7. Azizov M. "Zamonaviy turizm texnologiyalari", Toshkent, 2021